

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Sang-Værk til den Danske Kirke

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Sang-Værk til den Danske Kirke", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 40. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1839_621-txt-shoot-idm2713.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Skabelsen.

No. 7.

- 1 Hvad er det, vi skue
Paa græsgrønne Tue,
Med Høielofts-Tag,
Hvor Skyerne blaane,
Hvor Natten har Maane,
Og Solen gjør Dag;
Hvor Stjernerne blinke,
Hvor Blomsterne vinke,
Hvor Snekkerne gaae,
Hvor Bjerge og Dale,
Hvor Hytter og Sale,
Giør Store og Smaa;
Hvor Ormene krybe,
Hvor Fuglene flyve,
Og Fluerne med;
41Hvor Havet og Landet,
Hvor Ilden og Vandet
I Strid finde Sted;
Hvor Malmen og Flinten,
Hvor Hveden og Klinten
I Tvekamp bestaae,
Hvor Kæmperne stærke,
Før selv de det mærke,
Som Blomster forgaae;
Hvor Dyrenes Gange
Og Navne er mange,
Som Stjerner og Steen,
Mens kun over Vrimlen
Sig hæver mod Himlen
En eneste Een?
- 2 *Hvis* er vel det Øie,
Som Dale og Høie
Og Sky overseer;
Og hvad mon vi ere,
Vi Blandinger sære
Af Lys og af Leer,
Som dertil fik Evne
At tælle og nævne
Og tænke paa Alt,
Men ikke den Vælde
At sætte paa Nælde
Et Blad, som affaldt,
See Ingen, som mægter,
Hvad Skæbnen os nægter,
Men kan dog forstaae,
42At Alt hvad der ordes,
Og Alt hvad der gjordes,
Maa *Nogen* formaae?
- 3 O, hvad er vi Andet,
Med Ilden og Vandet,
Med Fisk og med Fugl,
End Værk af *den Høie*,
Som, dulgt for vort Øie,
Dog seer os i Skjul,
Den underlig Store,
Hvis Fingre vi spore

I Soel og i Siv,
Som veed hvad vi mene,
Som raader alene
For Død og for Liv!
Hvad er det, vort Øre
Kan mærke og høre,
Som aldrig vi saae,
Hvor Stormene suse,
Og Bølgerne bruse,
Og Klokkerne gaae,
Hvor Hornene runge,
Hvor Fuglene sjunge
I tusinde Tal,
Hvor Toner fremtrænge,
Fra Struber og Strænge,
I Stigen og Fald;
Hvor rullende Torden
Fuldhøit over Jordan
Gienlyder i Sky,
43Mens Lynene knittre,
Og Bjergene sittre,
Og Stormene flye!
Hvad er det, vi høre,
Naar Læber sig røre
Hos Menneske-Børn!
Hvad er det for Vinger,
Hvorpaa sig opsvinger
Vor Sjæl over Ørn!
Ja, Menneske-Stemme!
Hvor har han dog hjemme,
Den Fremmedes Søn,
Som fløi fra det Fjerne
Til Hjerte og Hjerne,
At fostres i Løn,
Hvem Moder opammer
I dunkle Sovkammer
Ved Nat og ved Dag,
Til selv med sin Vugge
Han flyver bag Glugge
Høit op under Tag,
Har Øret til Junge,
Har Gangvogn paa Tunge,
Og Gitter af Tand,
I panden Høisale,
Og Høielofts Svale
Paa Læbernes Rand,
Og springer fra Oven
I Dybet forvoven,
Og falder saa ind,
Som lystig beruset,
44Med Dørren i Huset,
Trods Haspe og Pind,
I fremmede Sale,
Til Død eller Dvale,
Til Fryd eller Sorg,
Men farer tillige,
Som sært er at sige,
Til Fædrene-Borg!
O, *hvor* har det hjemme,
Det *Ord*, som fik Stemme
Paa Tunger af Støv,
Gaaer lukt gjennem Øre,
Kan Tankerne føre,
Som Vindene Løv,
Kan Hjerter bevæge,
Saa Glæderne lege,

Som Fiske i Vand,
Kan Hjerter og knuse,
Saa Kviderne bruse,
Som Bølger i Strand;
Kan rulle som Torden,
Med Lyn over Jorden,
Slaae Revner i Fjeld,
Kan Blomster i Flokke
Af Støvet fremløkke,
Som rislende Væld?

4 Hvad *selv sig* som Gaader,
Kun *finder*, ei raader,
For Alt er i Giæld,
Til Ham, som paa Vinger
45Med Vidskab udspringer
Af Evigheds Væld,
Kun Han i det Høie,
Som skabde det Øie,
Der finder *Hans* Spor,
Han lærde vor Tunge
At tale og sjunge,
Han skabde vort Ord!

5 Da Lys sad i Mørke,
Da Haver som Ørke
Stod dybt under Vand,
Da Øre og Øie
Var kun hos den Høie,
Den Evigheds-Mand;
Da aanded Han over
De kulsorte Vover,
Da toned *Hans Ord*:
Skin, Lys, udaf Mørke!
Skin, Soel over Ørke!
Løft Hoved, du Jord!
Læg, Sand, dig i Lave
Til Dæmning for Have!
Groe, Tue, dig grøn!
Spring, Rose med Lilje,
Paa græsgrønne Tilje,
I Kjortelen skiøn!
Op, Træer, nu Alle,
Som Navnene falde,
Med Marv og med Bark,
Med Naale og Blade
46Hver søge sit Stade
Paa Fjeld og paa Mark!
Vær snar til at føde
Din bugnende Grøde,
Du storladne Hav!
Viis, Luft under Himlen,
I Vingslægt-Vrimlen,
Hvad Kraft Jeg dig gav!
Udspring i hvert Hjørne,
Med Løver og Bjørne,
Du Dyreflok stor!
Mens under dig vrimle,
Som Stjerner paa Himle,
De Smaakryb paa Jord!

6 Saa klang det fra Oven,
Og Luften og Voven
De gjorde som sagt,
Og Bjerger med Dale
De lod sig befale,

Saa *Ordet* fik Magt.
Da Gjenlyd af Stemme
Fik Klipper i Gjemme,
Som Fuglenes Bryst,
Hvad *Ordet* gav Øre,
Fik Drift til at høre
Paa Guddommens Røst.
See, sagde den *Første*:
Nu gjør vi det *Største*,
Som *Støvet* er til,
En Skabning vi signe
47Til *Ordet* at ligne,
Saameget den vil!
Stig rank under Himlen,
Staae høit over Vrimlen
I Jorderigs Dal,
Du *Jord-Klump* hin fine,
Med bydende Mine,
Som Konger i Sal!
Umælende Alle,
Som Navnene falde,
Adlyde dit Bud!
Til *Skaberens* Ære,
Hans Billed du bære,
Som Jorderigs Gud!

- 7 Saa taled den Milde,
Det Levendes Kilde,
Den Gudernes Gud,
Da Gudsommer-Varmen
Han aanded i Barmen
Paa Jord-Drotten prud.

No. 8. *Efter et Brudstykke hos Angel-Sachseren Cædmon.

- 1 Herren, som raader i Himmerig,
Ham vil vi love og prise,
Og om Hans Verden underlig
Synge en aandelig Vise,
48Ham til Priis, som er A og Ø,
Blev ei født og kan aldrig døe,
For hos ham er Livets Kilde.
- 2 Høielofts-Sale i Tusind-Tal
Havde de himmelske Hære,
Og indtil Morgen-Stjernens Fald
Alle de fremmed Guds Ære,
Evighedens Halleluja
Salig kvædede de til og fra,
Af Andet de ikke vidste.
- 3 Oprør der blev i den store Leir,
Stolthedens Moder var Avind,
Daarerne drømde sødt om Seir,
Løfted mod Almagten Glavind,
Fienden sagde i Hjerte sit:
Norden kalder jeg Rige mit,
Der reise jeg vil min Throne.
- 4 Englenes Fald var som Stjerne-Skud,
Hvo kan vel staae mod Almagten!
Strides kan ingen Sjæl med Gud,

Helved dem lønnet for Agten,
Hedt som Ilden og koldt som Iis,
Knuger det dem paa Utings Viis,
Det faae de vel at fornemme!

- 5 Engle fuldmange der faldt i Flok,
Styrted fra Glands og fra Glæde,
Thi blev i Himlen Øde nok
49Tomt var saa mangt et Høisæde,
Fred dog var der og Frydesang,
Engle-Stemmer og Harpe-Klang,
Gud give, vi var deroppe!
- 6 Tomheden tækkes vor Herre ei,
Raadvild er aldrig den Vise,
Mennesker har Han i Ophei,
Evig de skulle Ham prise,
Dem tilkeiset er hver en Hal,
Herregaarde i Tusindtal!
Forbrudt af de Drotter stolte!
- 7 Himmel og Jord, som for os de staae,
Fordum var Mulm kun og Mørke,
Græs var ei grønt, ei Bølgen blaa,
Dødsø gik sort over Ørke,
Virvar kalde det Folk paa Jord,
Verden skabde vor Herres Ord,
Den springe maa naar Han fløiter!
- 8 Let sig udsvang som i Fjederham
Aanden, som Alt kan udrette,
Svæved hen over skumle Dam,
Hvidlig som Skyerne lette,
Som af Vinger en sagte Lyd
Himmelsk toned med Ordets Dyd
Og skabde Alt hvad den nævned!
- 9 Ordet var herligt, bliv Lys! det lød,
Lyset udsprang da med Gammen,
50Aldrig det meer, saa Herren bød,
Blande med Mørket sig sammen!
Lys er Dagen, vor Herre kiær,
Mørk er Natten med Skyggehær,
Da vandre somhelst de Sorte.
- 10 Alle Ting har deres Fødsels-Dag:
Lyset er Søndagens Ære,
Mandagens er det lysblaa Tag,
Gulvet for Himmelens Hære,
Tirsdays-Krandsen er Land og Sø,
Væxter alle med Frugt og Frø
Med Lilier og med Roser!
- 11 Onsdagens Glimmer forblinder let
Folk med de vittigste Hjerner,
Solen hin klare er af Dens Æt,
Maanen og Mylren af Stjerner,
Mange offred til Soel i Vaar,
Bad til Maanen om gode Aar,
Til Himmelens Hær om Lykke.
- 12 Thorsdagen ikke vor Herre tav,
Liv nu for Dagen Han lagde,
Fugle i Luft og Fisk i Hav
Ordet for Lyset bragde;
I det Dybe er Livet tyst,
I det Høie fuldlydt og lyst

Paa Vinger med Synge-Stemme!

- 13 Fredagen kroned vor Herre sit Værk,
Skabde af Muld sig en Næste,
511 ham Livs-Aanden, klar og stærk,
Skulde sig tee paa det Bedste;
Skabt til Billed af Skaber sin,
Herske skulde den *Jord-Drot* fin
Til Ørnens og Hvalens Grændser.
- 14 Lørdagen kaldte Han Hviledag,
Yndigst af Alt er dens Minde,
Jord-Drotten hviled sødt i Mag,
Sov sig da til en Veninde,
Herren tog af hans Ribbeen Et,
Med af Hjertet der fulgde Lidt
Det blev til en yndig Kvinde.
- 15 Herren nu skaaded i Soleglands
Vaar-Ugens Gierning med Gammen,
Underlig skjønt var Værket Hans,
Herlig det passede sammen!
Alt for Herren var bart og blot,
For Hans Øine dog saare godt,
Det vared kun kort, desværre!
- 16 Immer dog Lyset er saare godt,
Prægtig er Himmelens Bue,
Maaskoven grøn og Havet blaat
Lystelig findes tilskue;
Soel og Maane og Stjerner smaa
Fryde Øiet paa Hvælving blaa,
Og hvidske hvor Lys har hjemme.
- 17 52Sommernats-Fuglen til Morgengry
Slaaer sine Triller de søde,
Lærken hun synger høit i Sky,
Hilser den gyldne Dagrøde,
Fisken leger i Sø og Dam,
Saa paa Marken de vevre Lam,
Og Raaernes Kid i Lunde.
- 18 Mennesket er et Vidunder stort,
Billed af Gud i det Høie:
Han kan forstaae, hvad Gud har gjort,
Over det Alt sig fornøie;
Han kan tæmme med Konst og Vid
Bjørn og Løve som Lam og Kid,
Og strides med Vind og Vove.
- 19 Helvedes listige Hjerte-Tyv
Daared den yndige Kvinde,
End dog i hendes Hjerte-Dyb
Gud kan et Herberg sig vinde,
Kvinden bragde vor Jord i Band,
Kvinden fødte vor Frelsermand,
Han gjorde det godt Altsammen!
- 20 Høielofts-Sale i Tusindtal,
Bygte til Himmelens Hære,
Ødte ved Morgen-Stjernens Fald,
Skal vore Boliger være,
Hos Gud-Fader i Hans Palads
Sønner os har beredt en Plads,
Hvor kunne vi Ham fuldtakke!